מִבְצָע קַלְפִּי – מפתח תשובות ומדריך למורה

יסודי (ב׳–ו׳)

הקוד הסופי: 417398

#	משימה	ספרה	תשובות
1	מָה זֹאת הַצְּבָעָה?	4	טקסט: הברווז רוצה בריכה (פסקה 2); מצביעים כי כל אחת רוצה דבר אחר וצריך להחליט יחד. הצבעה = כל אחד אומר מה הוא בוחר כדי להחליט יחד. מצביעים: משחק בהפסקה, שם לדג של הכיתה, נציג/ת כיתה. לא מצביעים: צחצוח שיניים (בריאות), חציית כביש באור אדום (בטיחות), איזו חולצה אני לובש/ת (החלטה אישית).
2	סוֹד הַקַּלְפִּי	1	חשאית = סודית. התאמה: פתק – מה שבחרתי; מעטפה – שומרת שאף אחד לא יראה את הפתק; פרגוד – מסך שמאחוריו בוחרים לבד; קלפי – התיבה שאליה מכניסים את המעטפה. סדר: מראים תעודה מזהה מקבלים מעטפה מאחורי הפרגוד בוחרים פתק שמים את הפתק במעטפה מכניסים לקלפי. נכון/לא נכון: להציץ – לא נכון; כל אחד מחליט לבד – נכון.
3	הַחְלָטַת הָרֹב	7	7 מול 4 – אבטיח. 5 מול 8 – עפיפונים. 12 מול 8 (מתוך 20) – הים, כי 12 זה יותר מחצי.
4	מְכַבְּדִים כָּל דֵּעָה	3	מכבד: "אני חושב אחרת, אבל אני מקשיב לך", "ספרי לי למה בחרת ככה", "הפסדנו בהצבעה – נכבד את ההחלטה". לא מכבד: "אתה טיפש שבחרת בזה!", "לא נשחק איתך כי לא הצבעת כמונו", לצחוק על מי שבחר אחרת. דני: מצטרף למשחק ומציע כדורגל בפעם הבאה.
5	הַצְּבָעָה בַּכִּתָּה	9	ספירה: בית על העץ 7, מגלשה 3, בריכה 2 (12 פתקים). הרוב בחר בית על העץ – 7 מתוך 12, יותר מחצי. אחר כך: הצבעה אמיתית בכיתה (לא חובה) בהרמת ידיים – הצבעה גלויה, לא חשאית.
6	מִגִּיל 18 מַצְבִּיעִים	8	זוגות: –קלפי, –פתק, –מעטפה, –18, –כנסת, –הצבעה. גיל ההצבעה לכנסת: 18 (אזרחי ישראל). השלמה: 18; מעטפה; סודית.

מערך שיעור – 45 דקות

זמן	מה עושים
5 דק׳	פתיחה: "מי החליט פעם משהו יחד עם אחרים? איך?" – מציגים את טובי הינשוף ואת סיפור תיבת ההצבעה הנעולה.
30 דק׳	משחק: 6 משימות. כל משימה = ספרה. במקרן – תלמיד אחר לוחץ בכל פעם; בקבוצות – תפקידים מתחלפים (קורא, כותב, בודק, שומר זמן). בכפתור אפשר להקריא כל מסך.
5 דק׳	פתיחת המנעול (הקוד) ותעודה.
5 דק׳	סיכום ודיון: "מה עושים כשהרוב בחר אחרת ממני?" + משימת כתיבה קצרה (2–3 משפטים) או דף העבודה.

משימת הכתיבה – מחוון

עַל מָה הָיִיתֶם רוֹצִים שֶׁהַכִּתָּה שֶׁלָּנוּ תַּצְבִּיעַ? כִּתְבוּ 2–3 מִשְׁפָּטִים.

כָּתַבְתִּי לְפָחוֹת 2 מִשְׁפָּטִים

הִסְבַּרְתִּי לָמָּה (כִּי…)

יֵשׁ נְקֻדָּה בְּסוֹף כָּל מִשְׁפָּט

טיפים לדיון ניטרלי ומכבד

• אין תשובה "נכונה" בשאלות של דעה – משבחים נימוק, לא בחירה.
• לא שואלים ילדים במי בוחרים ההורים, ולא מזכירים מפלגות או אנשים אמיתיים מהפוליטיקה.
• כשמתלהטים: "אפשר לא להסכים ועדיין לכבד" – מבקשים לחזור על דברי החבר לפני שעונים.
• הצבעה בכיתה בהרמת ידיים היא גלויה – הזדמנות לשאול: למה בבחירות לכנסת ההצבעה סודית?
• בהקראה: אם הטלפון לא מקריא, אפשר להוסיף קול עברי בהגדרות (המרת טקסט לדיבור), או שהמורה מקריא.

העובדות נבדקו מול

• בחירות לכנסת הן כלליות, ארציות, ישירות, שוות, חשאיות ויחסיות (חוק־יסוד: הכנסת, סעיף 4).
• זכות לבחור: אזרח ישראלי מגיל 18 (חוק־יסוד: הכנסת, סעיף 5).
• בכנסת 120 חברים.
• ההצבעה: מזדהים בתעודה מזהה, מקבלים מעטפה, בוחרים פתק מאחורי הפרגוד, שמים במעטפה ומכניסים לקלפי.

מקורות: אתר הכנסת (חוקי היסוד, לקסיקון הכנסת – אחוז החסימה); נוסח חוק־יסוד: הכנסת וחוק־יסוד: הממשלה.